

## Trafikksikker skole plan-Utskarpen barne- og ungdomsskole

Dokumentadministrator: Annette Åsland

Gyldig fra: 11.08.2026

Revisjon: 1.2

Godkjent av: Annette Åsland

Revisjonsfrist: 20.08.2027

ID: 8720

---



**Rana**  
kommune

# Plan for trafikksikker skole

## Utskarpen barne- og ungdomsskole



## 1 Plan for trafikksikker skole

### 1.1 Innledning

Utskarpen barne- og ungdomsskole ligger ut mot kysten i Rana kommune, ca. 3,5 mil utenfor byen Mo i Rana. Skolen er en kombinertskole med 72 elever skoleåret 2026-2027.

Våre elever går, sykler eller tar buss for å komme seg til og fra skolen. I perioder kan det være stor biltrafikk og tungtransport på elevenes skolevei. I tillegg er lærerne ofte på tur med elevene sine utenfor skolens område. Det kan være fotturer i nærmiljøet, sykkel- eller bussturer. Det er viktig at våre elever får god opplæring, slik at de kan ferdes trygt i trafikken.

Dette er en plan som gir oversikt og informasjon om hvordan Utskarpen barne- og ungdomsskoles rutiner er i henhold til trafikksikkerhet og trafikkopplæring. Trafikkopplæring og trafikksikkerhetsarbeid i skolen er viktige virkemiddel for å redusere ulykkesrisikoen blant barn og ungdom. Skolen kan ikke gi garantier for at ulykker ikke skjer, men trafikksikkerhetsarbeidet i opplæringen kan bidra til å forebygge at det skjer.

Opplæringen skal gjøre elevene bevisste på hva det betyr i praksis å være en hensynsfull, oppmerksom og forsiktig trafikant. Elevene skal også få kunnskap om å vurdere trafikkforhold, og de skal vite hva de bør gjøre for å unngå ulykker. I tillegg skal elevene få kunnskap om sikre kjøretøy, rutiner ved ulykker og livreddende førstehjelp.

Planen inneholder også rutiner og retningslinjer for sikkerheten på turer og på elevenes skolevei. Skolens rutiner skal være med på å gjøre elevene trygge og sikre i trafikken slik at de selv skal kunne ta ansvar for eget og andres liv.

Før skolestart (planleggingsdagene) blir de ansatte gjort kjent med plandokumentene som skal sikre trafikksikker skole:

- Planen for trafikkopplæring i skolen
- Trafikksikkerhetsarbeid i skolen
- ROS-analyse for turer og ekskursjoner
- Rutiner ved turer og ekskursjoner
- Innhold om trafikksikkerhet på høstens foreldremøte

Gjennomgang av plandokumentene på planleggingsdagene skal sikre at ansatte følger skolens rutiner i arbeidet med trafikksikkerhet. Dokumentene er også lenket opp til skolens virksomhetsplan.

## 1.2 Trafikkopplæringen i skolen kompetansemål K20

«Kritisk tenkning og etisk bevissthet er både en forutsetning for og en del av det å lære i mange ulike sammenhenger, og bidrar til at elevene utvikler god dømmekraft», fra overordnet del i Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020 (LK 20)

Her finner man en oversikt over trafikkfaglig relevans i de ulike fagene etter LK20:

<https://www.tryggtrafikk.no/skole/kunnskapsloftet-2020/>

Aktiviteter på de ulike trinnene:

| Trinn      | Aktivitet                                                                                                                | Tid på året                                                                   |  |
|------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|--|
| Småtrinnet | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Gjennomgå regler for ferdsel langs vei</li> <li>• Turer i nærområdet</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Høst</li> <li>• Hele året</li> </ul> |  |
|            |                                                                                                                          |                                                                               |  |

|                |                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                  |  |
|----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| Mellomtrinnet  | <ul style="list-style-type: none"> <li>Gjennomgå regler for ferdsel langs vei</li> <li>Turer i nærområdet</li> <li>Sykkel-/trafikkløype i skolegården</li> <li>Sykkeltur i nærområdet</li> <li>Tinestafetten</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Høst</li> <li>Hele året</li> <li>Vår</li> <li>Vår</li> <li>Vår</li> </ul> |  |
| Ungdomstrinnet | <ul style="list-style-type: none"> <li>Gjennomgå regler for ferdsel langs vei</li> <li>Turer i nærområdet</li> <li>Sykkelløype med prøve</li> <li>Sykkeltur i nærområdet</li> <li>Tinestafetten</li> </ul>              | <ul style="list-style-type: none"> <li>Høst</li> <li>Hele året</li> <li>Vår</li> <li>Vår</li> <li>Vår</li> </ul> |  |

## 2 Trafikksikkerhetsarbeid i skolen

### 2.1 Turer og ekskursjoner

- Skolen har egne rutiner når undervisningen er lagt utenfor skolens område (vedlagt).
- Det foretas en ROS-analyse når elevene skal bevege seg utenfor skolens område (vedlagt).

### 2.2 Turer til fots

- Hvis en går langs trafikkert vei, vurderer vi alltid om vi skal repetere reglene for god ferdsel i trafikken som fotgjenger, samt hvordan man krysser en vei. Dette skal repeteres minst en gang hvert skoleår.
- I 1.klasse (1. og 2.klasse hvis sammenslått) bruker elevene refleksvest på tur. Alle elevene får refleksvest i 1.klasse.
- Voksne som er med, skal bruke refleksvest.
- Elevene går på venstre side av veien, på fortau eller gang- og sykkelvei der dette er tilgjengelig.
- Ved kryssing av vei skal det brukes gangfelt der dette er tilgjengelig
- Elever skal telles ved avgang og alltid før retur til skolen
- Elever kan få lov til å gå direkte hjem etter en tur, men dette må være etter samtykke fra foresatte.
- Uansett om foresatte har gitt samtykke til at elevene kan gå direkte hjem etter en tur, må ansvarlig voksen forsikre seg om at alle elever er samlet før de forlater området.

### 2.3 Sykling

- Skolen og FAU anbefaler sykling fra 5. klasse.

«Innspill fra FAU til plan for trafikksikker skole 2021 – 2022. Støtter sykling fra 5 klasse, men fra 1. klasse forutsatt kort avstand. Eksempelvis byggefeltet til skole, og ellers ikke trafikkfarlige traséer langs gang- og sykkelvei. Med trafikkfarlig trasé menes ved kryssing av vei, samt farlige veikryss.» (FAU sak 5/2021)

- Alle skal bruke hjelm når de sykler til og fra skolen.



- Sykling i skolens regi:
  - Alle bruker hjelm
  - Minst to voksne er med
  - Alltid voksne først og sist
  - De voksne skal bruke refleksvest
  - Vi sykler på rekke
  - Sykkelruten gjennomgås med elevene på forhånd
  - Sykkel skal trilles over gangfelt, eller ved kryssing av vei
  - Elever kan få lov til å sykle direkte hjem etter tur, men dette må være etter samtykke fra foresatte. Foresatte er da selv ansvarlig for barnet sitt.

## 2.4 Turer med buss

- Skolen benytter seg av både rutebusser og innleide busser.
- Ransler og bager skal enten plasseres på fanget eller nede ved beina, ikke i midtgangen.
- Sjøfører har ansvar for at bilbelte brukes, men lærere og andre voksenpersoner er behjelpelig med sikring av elever og utstyr.
- Vær nøye med at elevene sitter i ro til bussen har stoppet helt.
- Elever skal gå av og på buss i ordnet flokk. Elevene telles.

## 2.5 Bussen og bussholdeplassen

- Informasjon til busselever:
  - Stå i ro på stoppestedet når bussen kommer.
  - Gå rolig inn på bussen, sett deg i setet og spenn på deg sikkerhetsbeltet.
  - Sitt i ro under hele turen.
  - Bruk innestemme når du skal kommunisere med andre i bussen.
  - Gå ikke over veien før bussen har kjørt.
- Ved skoleslutt er det ansatte som er bussvakter. Skolen har egen rutinebeskrivelse for bussvakt.

## 2.6 Rutiner når privatbil brukes:

Det hender at skolen benytter seg av privatbiler ved turer.

Lærer som er ansvarlig for tur med bruk av privatbiler, må sjekke enkeltelevens samtykkeskjema før tur. Foresatte må ha gitt tillatelse i Visma Flyt Skole før eleven kan sitte på privatbil i skoletiden.

## 2.7 Refleksbruk

Elevene får utdelt refleksvester i 1. klasse. Elevene blir oppfordret til å bruke disse.

## 2.8 Hjertesoner

Utskarpen barne- og ungdomsskole har fått hjertesone. Det betyr at skoleplassene, både på sørsiden og nordsiden av skolen, skal være mest mulig bilfri. Foresatte får informasjon om dette i velkomstbrevet som sendes ut hver høst, og i foreldremøter på høsten. De som må kjøre barna sine til skolen, skal bruke busslommen nede ved hovedveien eller parkeringsplassen ved barnehagen. Ved henting, er det mest naturlig at elever på småtrinnet hentes på nordsida (parkering ved barnehagen), og elever på mellomtrinn og ungdomstrinn hentes ved busslommen.

# 3 Samarbeid skole og hjem

### 3.1 Årlig informasjon om trafikksikkerhetsarbeid:

- **Tema på foreldremøtene**
  - Trafikksikkerhet er tema på skolens foreldremøter
  - Info om hjertesone
  - Levere og hente barna
  - Bruk av refleks
  - Bruk av sykkel og sykkelhjelmer
  - Ferdsel i trafikken på skoleveien
  
- **FAU**
  - I starten på skoleåret blir trafikksikkerhet satt på agendaen på FAU-møte.

#### Tips til materiell:

Trafikksikkerhet for barn og ungdom er de voksnes ansvar, og trafikkopplæring i skolen er en sentral og viktig oppgave. Trygg Trafikk har utviklet støtteressurser for trafikkopplæring på alle trinn forankret i læreplanene og kunnskap om trafikk:

<https://www.tryggtrafikk.no/skole/>

### Vedlegg: Skolens rutiner når undervisningen er lagt utenfor skolens område

|                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Tur</b>                         | <p>Klasselister med telefonnummer til foresatte tas alltid med på tur (Eventuelt telefon med alle lagrede telefonnummer)</p> <p>Førstehjelpssaker skal tas med på alle turer. Alle ansatte har sitt eget førstehjelpssett som kompletteres ved behov.</p> <p>En av de voksne er ansvarlig for at alle elevene er med i gruppen.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• elevene telles før avgang</li> <li>• elevene telles når en har kommet frem til målet/ halvveis</li> <li>• elevene telles når en er tilbake på skolen</li> </ul> <p>Elevene bør gå mest mulig samlet.</p> |
| <b>Elevtransport med privatbil</b> | <p>Elever kan sitte på med ansatte i bil dersom foresatte har gitt samtykke til dette i VFS. Må sjekkes i forkant. (Hvis foreldre kjører, må vi innhente samtykke til dette inntil videre)</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Sykkelturer</b>                 | <p>Ved bruk av sykkel i skoletida, skal elevene bruke hjelmer.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

|                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Overnattingsturer/<br/>leirskole</b> | <p>Alle overnattingsturer skal klareres med administrasjonen.</p> <p>Foreldre og foresatte skal ha fått skriftlig informasjon om:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Program</li> <li>• Reisemåte</li> <li>• Mat elevene skal ha med</li> <li>• Utstyr elevene skal ha med</li> <li>• Sikkerhetsreglene som gjelder</li> </ul> |
| <b>Turer på vann og sjø</b>             | Alle skal ha godkjent redningsvest eller flytevest.                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Turer ved vann og sjø</b>            | Dersom elever skal få anledning til å bade utendørs, må foresatte ha gitt samtykke til dette i VFS.                                                                                                                                                                                                                                      |

## Vedlegg: Tilpasset ROS- analyse for tur/ekskursjon

### Mål:

- Identifisere risiko
- Kunne forberede seg best mulig slik at uønskede hendelser ikke finner sted
- Kunne planlegge på en god måte

Turstedet avgjør hva slags risikoer en må ha tenkt gjennom på forhånd. Analysen **bør tas sammen med elevene på forhånd**. Hvilke farer kan møte oss på tur? F.eks. trafikk, kryssing av vei, vann, terreng, bruk av redskap etc.

### Sjekkliste på forhånd:

| Momenter                                                                                                                     | Utført |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| Administrasjonen er informert om hvor turen går og klokkeslett                                                               |        |
| Mobiltelefon er tatt med                                                                                                     |        |
| Klasselister med telefonnummer til begge foresatte                                                                           |        |
| Førstehjelpsutstyr                                                                                                           |        |
| Vurdering av risiko i trafikk, terreng og vann samt bruk av redskap (kniv, fyrstikker, stormkjøkken ol) - sammen med elevene |        |

Skjema kan du også laste ned under fanen "realtert"

**NB! ROS-analyse skal gjøres før en går på tur. Det er ikke nødvendig å gjøre dette skriftlig**

Eksempel:

- Hva kan gå galt på denne turen?
- Hva gjør vi hvis...? Hva er lurt å gjøre hvis...?

Bruk gjerne skjemaet på neste side til analyse og planlegging.

|                                                                                                                           | Sannsynlighet           |            |          | Konsekvens          |             |                   |         |           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|------------|----------|---------------------|-------------|-------------------|---------|-----------|
| <ul style="list-style-type: none"><li>• Sett inn kryss i hvert fagfelt for hver horisontale linje</li></ul>               | Kan skje                |            |          | Kan føre til        |             |                   |         |           |
| <ul style="list-style-type: none"><li>• Multipliser tallene over kryssene og før sammen opp under produkt</li></ul>       | Har skjedd flere ganger | Har skjedd | Tenkelig | Kritisk skade (død) | Varig skade | Forbigående skade |         |           |
| <ul style="list-style-type: none"><li>• Til slutt prioriteres under høyeste produktverdi. (Se de to eksemplene)</li></ul> |                         |            |          |                     |             |                   |         |           |
| Arbeid og forhold i virksomheten som kan medføre risiko (farer og problemer):                                             |                         |            |          |                     |             |                   |         |           |
|                                                                                                                           |                         |            |          |                     |             |                   |         |           |
|                                                                                                                           |                         |            |          |                     |             |                   |         |           |
| Hva kan gå galt?                                                                                                          | 3                       | 2          | 1        | 3                   | 2           | 1                 | Produkt | Prioritet |
| Elev blir borte når vi er på tur                                                                                          |                         | x          |          | x                   |             |                   | 6       |           |
| Kuttskader                                                                                                                | x                       |            |          |                     | x           |                   | 6       |           |
| Lærer kan bli skadet                                                                                                      |                         |            | x        |                     |             | x                 | 1       |           |
| Brannskade                                                                                                                |                         | x          |          |                     |             | x                 | 2       |           |
| Drukning                                                                                                                  |                         |            | x        | x                   |             |                   | 3       |           |
| Trafikkskade                                                                                                              |                         |            | x        |                     | x           |                   | 2       |           |
| Allergisk reaksjon                                                                                                        |                         | x          |          |                     |             | x                 | 2       |           |
| Forfrysning                                                                                                               |                         |            | x        |                     |             | x                 | 1       |           |
| Fallskader                                                                                                                |                         |            | x        |                     | x           |                   | 2       |           |
|                                                                                                                           |                         |            |          |                     |             |                   |         |           |



| Tiltaksplan                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                      |                                                                                          |                                     |
|---------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <i>Forhold som kan medføre risiko</i> | <i>Tiltak</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <i>Frist for gjennomføring</i>                                       | <i>Ansvarlig for gjennomføring</i>                                                       | <i>Kvittering for gjennomføring</i> |
| Elev blir borte når vi er på tur      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Snakk med elevene på forhånd om hva de bør gjøre hvis de kommer bort fra klassen</li> <li>• Ha med telefonliste til foresatte og ledelsen</li> <li>• Informer ledelsen</li> <li>• Ledelsen ringer foresatte.</li> <li>• Organiser ev. leting (Hvis leting med bil, bør det være to voksne i bilen)</li> <li>• Ivareta de andre elevene.</li> </ul> | <p>Før turen starter</p> <p>Før turen starter</p> <p>Umiddelbart</p> | <p>Lærer</p> <p>Lærer</p> <p>Ledelsen</p> <p>Lærer/ledelse/politi</p>                    |                                     |
| Elev blir skadet på tur               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ha med elevlister med telefonnummer</li> <li>• Ha med førstehjelpsutstyr</li> <li>• Iverksett førstehjelp</li> <li>• Ring 113 ved behov</li> <li>• Informer ledelsen</li> <li>• Avklar hvem som ringer foresatte</li> <li>• Berolige de andre elevene</li> </ul>                                                                                   |                                                                      | <p>Lærer før turen starter</p> <p>Lærer</p> <p>Ledelsen/Lærer</p> <p>Lærer/Assistent</p> |                                     |

**Relaterte dokumenter:**
 [Turer og ekskursjoner for Båsmo barneskole-retningslinjer](#)
**Relaterte vedlegg:**

## Sjekkliste Utskarpen